

ANKE MANSCHOT

DE SPRONG OP NORMANDIË

JEUGDBOEK

Uitgeverij Brandt
Amsterdam 2015

D-DAY, 6 JUNI 1944

Er is geen weg terug. Het rode lampje brandt. Straks moet ik springen. En als ik dat niet durf, dan zal Joey mij het vliegtuig uitduwen. Iedereen moet eruit. Behalve de piloot en de copiloot. Die mogen terugvliegen naar Engeland. Waarom ben ik zelf geen piloot geworden? Waarom heb ik mij voor deze levensgevaarlijke opdracht vrijwillig opgegeven? Het lijkt zelfmoord wat ik zo moet doen. Ik wil helemaal niet dood. Wie van ons zal al sterven voor de dag aanbreekt? Zal ik mijn lieve schat ooit nog in mijn armen houden? Verdomme, waarom geeft die vent achter die stuurknuppel zo veel gas? Omdat hij ook doodsbang is? Ons vliegtuig lijkt wel een op hol geslagen paard. Verrek, die rotmoffen hebben alweer een gat in de vleugel geschoten. We hangen nu nog schever dan daarnet. En wat vliegen we laag. Zo kunnen we toch niet springen? Wie heeft er nu weer overgegeven? Ik ruik ook pis. Shit. Het groene lampje brandt al. Niet vergeten tot drieduizend te tellen. God, laat mijn parachute op tijd opengaan. Laat me geen been breken als ik land. Help me om moedig te zijn. Laat me niet lijden. God, als ik toch dood moet, laat het dan snel gaan.

Copyright © 2015 Anke Manschot
Omslag: Studio Jan de Boer
Illustratie omslag: Larry Selman
Auteursfoto: Adrienne Korzilius
Typografie: Adriaan de Jonge
NUR 280
ISBN/EAN 978-94-92037-21-3

1941

HOOFDSTUK 1

Aan een leren riem om de schouder van Dave bungelt een geknakt jachtgeweer. Iedereen kan nu meteen zien dat zijn wapen ongeladen, dus ongevaarlijk is.

Vader duwt de kruiwagen. Er liggen drie eenden, één fazant en vijf konijnen in. Allemaal roerloos op hun zij. Alleen als de wagen over een hobbel stuitert, lijken de verstijfde pootjes weer tot leven te komen. Dave is er trots op dat hij twee eenden, drie konijnen en de fazant neerknalde.

Ze schoten niet met kogels maar met kleine loden korreltjes, hagel geheten. Hiermee kun je een klein dier doden zonder grote wonden te maken die het lekkere vlees verknallen. Dave verheugt zich nu al op een gebraden stuk wild.

Hij pakt zijn mondharmonica uit zijn broekzak en begint ‘When The Saints Go Marching In’ te spelen. Vader valt in. Hij kent de zes coupletten van dit lied uit zijn hoofd. Wat kan vader toch goed zingen. Zijn borst lijkt wel de klankkast van een orgel. Dave houdt het meest van vader als hij zingt.

Het is stil op straat als ze hun dorp in lopen.

Ze wonen halverwege de hoofdweg. Aan weerszijden staan vrijstaande houten en stenen huizen. De houten huizen, zoals dat van henzelf, hebben allemaal een veranda die uitkomt op het voortuintje. Niet één woning telt meer dan twee verdiepingen en een zolder, terwijl in de stad waar Dave naar school gaat veel flats zijn. Sommige zijn zo hoog dat je ze gerust wolkenkrabbers kunt noemen.

Op een groot reclamebord vlak bij de melkwinkel is een jonge vrouw afgebeeld met blond krullend haar. In haar hand een groot limonadeglas, gevuld met een bruine drank. De tekst erbij: 'Iedereen drinkt Coca-Cola.'

Dave krijgt meteen zin in dit drankje dat hij alleen drinkt als hij in het Danspaleis is.

Hij kijkt met bewondering en jaloezie naar de glimmende, knaloranje auto voor de woning van de dokter, een Ford.

De zwarte wagen verderop ziet er ook schitterend uit, een Buick. De twee rondingen op de voorkant waarop de koplampen zijn gemonteerd doen hem aan vrouwenborsten denken. Al kijkt Dave wel uit om dat hardop te zeggen nu vader in de buurt is.

Vader, die in een fabriek werkt waar gietijzeren potten en pannen worden gemaakt, zou graag een auto willen hebben, maar kan dat niet betalen.

Moeder ziet hen door het huiskamerraam aankomen en stormt naar buiten, de vier treden van de witgeschilderde houten veranda af. 'Hebben jullie het al gehoord?' Ze klinkt opgewonden.

'Wat bedoel je?' vraagt vader geschrokken.

'We zijn in oorlog. Ons land is aangevallen. Door Japan.' Dat is de hoge stem van Ann, het vier jaar jongere zusje van Dave. Ze komt op blote voeten naar buiten en heeft haar rode nachthemd met gele bloemen nog aan.

'Amerika aangevallen? Jullie houden ons voor de gek, hè?' zegt Dave.

Moeder kijkt bloedserieus. 'Ann heeft gelijk. Het is vreselijk. De Japanners hebben Pearl Harbor gebombardeerd.'

'Pearl Harbor?' Daar heeft Dave nog nooit van gehoord.

'Pearl Harbor is een Amerikaanse legerplaats op Hawaï, meer dan drieduizend kilometer van hier,' legt moeder uit. 'Het ligt aan de Stille Oceaan. Japanse jachtbommenwerpers hebben daar vanochtend een heleboel Amerikaanse schepen

en vliegtuigen vernietigd. Er zijn veel Amerikaanse soldaten gedood. Het is een grote ramp voor ons land.'

'Ja, het is verschrikkelijk. Op de radio gaat het nergens anders meer over,' zegt Ann.

'Japanners? Waarom willen die nou oorlog met ons?' vraagt Dave.

'Misschien omdat de Jappen net zoals de Italianen de vriendjes van de Duitsers zijn,' vermoedt vader. 'Ik denk dat Japan, Italië en Duitsland de baas over de hele wereld willen zijn. Ze vinden hun eigen land te klein en daarom vallen ze andere landen aan.'

Dave kan het nauwelijks snappen. Zijn grote, machtige land aangevallen? Het land met 48 staten waarvan zelfs Ann, die twaalf is, alle namen kent. Ze staan als vijfpuntige sterretjes op hun rood-wit-blauwe vlag, de mooiste vlag van de wereld. Zelf wonen ze in de staat Californië, in het westen van hun land.

'Moeten we niet de vlag uithangen om te laten zien dat we veel van ons land houden?' bedenkt hij opeens. 'Goed idee, maar dan wel halverwege de stok om te laten zien dat wij in de rouw zijn,' vindt moeder.

'Dat heet halfstok, moeder,' zegt Ann. Vader slaat een arm om haar heen.

Vlak voor het slapengaan ontdekt Dave dat bij de burens de vlag ook halfstok hangt. Hij is opeens benieuwd wie er nog meer hun voorbeeld volgden. 'Zullen we een wandelingetje maken?' stelt hij vader voor die de krant aan het lezen is.

'Hoezo dat?'

'Ik wil graag de rouwvlaggen tellen.'

Vader legt de krant meteen neer. 'Oké, jongen. Ik ga mee.'

Dave telt als ze buiten zijn hardop de vlaggen. Opeens legt vader zijn hand op Dave's schouder en wijst met de andere schuin omhoog naar het noorden. 'Vroeger vond je het altijd leuk als ik tegen je zei: kijk, twee steelpannetjes aan de hemel.

Wijs jij ze maar aan.' Dave herinnert zich dit nog goed. 'Ja, Grote Beer en Kleine Beer.'

Ze lopen verder. 'Waar was ik ook alweer met tellen?' 'Bij zesentwintig, jongen.'

HOOFDSTUK 2

De volgende avond zit Dave met zijn ouders en Ann aan tafel in de huiskamer die aan de achterkant uitkijkt op hun groentetuin. Daarin staan ook sinaasappel-, citroen-, abrikozen-, ananas- en amandelbomen en struiken met heerlijke bessen. Het konijn dat moeder braadde, smaakte goed. Er liggen nu alleen nog afgekloven botjes op de borden.

Met z'n allen luisteren ze naar de donkerbruine, houten radio. Die staat op de lage kast achter de tafel, boven op een door moeder gemaakt bont kleed van aan elkaar gestikte lapjes van kleding van overleden familieleden.

Die middag heeft de Amerikaanse president zijn volk toesproken en dat zal zo dadelijk worden herhaald.

Een mannenstem kondigt president Franklin Delano Roosevelt aan. Franklin Delano? Dave kent niemand in zijn omgeving die met twee voornamen wordt aangesproken. Stel dat hij Dave Delano Scott zou heten? Zou dat niet prachtig klinken? Hij krijgt geen tijd om daarover na te denken. Franklin Delano is aan het woord, de machtigste man van zijn land.

'We leefden in vrede, maar gisteren, 7 december 1941, is ons land plotseling aangevallen door het keizerrijk Japan. Er zijn veel Amerikanen omgekomen. Onze mensen, ons land en onze belangen zijn in groot gevaar.'

'Wat praat Roosevelt toch kalm,' vindt moeder.

'Als je goed luistert, hoor je toch wel dat hij kwaad is,' zegt vader.

‘Stil zijn,’ roept Dave. ‘Ik wil luisteren.’

‘Nou, nou, niet zo opgewonden doen,’ zegt vader.

Ann legt haar wijsvinger op haar lippen. ‘Ssst. Ik wil hem ook horen.’

‘... maakt niet uit hoeveel moeite het ons zal kosten, maar we zullen er alles aan doen om het grootste en beste leger ter wereld op te bouwen.’

Op de radio is een applaus te horen.

Het grootste en beste leger ter wereld? Die woorden blijven als bijen gonzen in het hoofd van Dave.

Na de speech kondigt een omroeper aan dat Amerika vandaag de oorlog aan Japan heeft verklaard. Vader begint te klappen. Moeder, Ann en Dave volgen zijn voorbeeld.

‘Hadden ze ons maar niet moeten aanvallen,’ zegt vader. ‘Die Jappen zijn rotzakken, hoor. Ze hebben vier jaar geleden China aangevallen. Honderdduizenden Chinezen zijn toen vermoord.’

Dave is er opeens helemaal uit wat hij wil worden.

‘Ik word geen politieagent of sportleraar, ik word soldaat,’ roept hij enthousiast. ‘Ik wil mijn land helpen. Weg met die Jappen.’

‘Niet zo schreeuwen,’ zegt moeder. ‘We horen je ook wel als je zachter praat.’

‘Vergeet niet dat je een broekie van zestien bent. Je mag pas in dienst op je achttiende,’ zegt vader.

‘Nou, dan wacht ik toch nog anderhalf jaar,’ mokt Dave. ‘Waarom noemt vader hem een broekie terwijl hij gisteren zo goed heeft geschoten? Waarom doet hij dat in het bijzijn van Ann? Is hij chagrijnig vanwege de oorlog? Gisteravond was hij juist zo aardig.’

‘Ik wil ook soldaat worden en mijn land verdedigen,’ zegt Ann.

‘Denk nou toch eens na, meisje. Je weet toch wel dat alleen mannen in een oorlog vechten,’ zegt vader.

‘Ann, wees maar blij dat je geen jongen bent. Het leger lijkt

me helemaal niks,’ zucht moeder. ‘Tijdens de Grote Oorlog zijn miljoenen soldaten gesneuveld.’

Dave trekt zich niets van zo’n getal aan. Ach, moeder is nu eenmaal een beetje angstig aangelegd.

Als Ann of hij hoge koorts heeft, is moeder ook altijd helemaal van slag. Vader is dan de enige die de paniekknop in haar hoofd kan uitzetten door kalm te herhalen: ‘Nee, hoor, moeder, wees maar niet bang. Het komt allemaal weer goed.’

Raar eigenlijk dat vader zijn vrouw bijna nooit Conchita noemt en moeder haar man bijna nooit Ian.

‘Wees maar blij dat jullie vader tijdens de Grote oorlog te jong was om soldaat te worden. Anders hadden jullie misschien een vader zonder benen gehad of waren jullie er helemaal niet geweest.’

Vader lijkt het niet te horen. Hij tuurt naar de stoffen wereldkaart die achter hem aan de wand hangt. Zijn wijsvinger is al twee keer van Californië naar Japan gereisd en weer terug.

Hij draait zijn hoofd weer om. ‘Ons prachtige land moet wel worden verdedigd. Echte kerels vechten voor hun vaderland.’

‘Jazeker,’ grinnikt Dave.

Moeder trekt haar voorhoofd in rimpels. ‘Ik moet er niet aan denken dat Dave wordt doodgeschoten. We hebben maar één zoon. Ik heb duizend keer liever dat je op dieren jaagt. Die schieten tenminste niet terug. Ik kan je niet missen, hoor.’

Vader knijpt zacht in Dave’s schouder.

Ann kijkt hem lief aan, met haar hoofd een beetje scheef. ‘Ik kan je ook niet missen.’

Dave geeft haar een knipoog.

HOOFDSTUK 3

Dave is zich aan het verkleden om naar het Danspaleis te gaan, net buiten het dorp. Op zaterdagavond speelt daar een band met zwarte muzikanten jazz en andere dansmuziek. Jongeren uit de hele omgeving komen erop af.

Hij trekt een bruin leren hes over zijn groene overhemd aan. Het is nog van zijn opa aan moederskant geweest. Hij haalt het alleen uit de kast als hij uitgaat.

Hij verwisselt zijn lage zwarte schoenen voor halfhoge bruine veterlaarzen. Hij heeft ze zojuist glimmend gepoetst.

Dave voelt zich rijk met twee paar schoenen. Hij kent genoeg jongens op school die slechts één paar hebben, vaak met gaten in de zolen.

Hij boft ook met een eigen slaapkamer. Hij heeft de muren beplakt met foto's van jazzmuzikanten en honkbalsterren.

Hij kijkt nog even in de spiegel. Hij ziet er best goed uit met zijn dikke, kortgeknipte donkerbruine haar met grappige kuif, zijn bruine ogen en bronskleurige huid. De kleur van zijn ogen en huid heeft hij net als Ann van moeder, die van Spaanse afkomst is.

'Je lijkt niet op je vader.' Hoe vaak heeft hij dat al niet gehoord? Inderdaad, vader heeft lichtblauwe ogen, blond haar en een spierwitte huid die gauw verbrandt.

Zijn ouders kwamen uit Ierland. Dave heeft wel de volle lippen van vader. En zijn lengte. Vader is 1,72 meter, Dave is al twee centimeter langer. Ann, die de kleinste van haar klas is,

zal waarschijnlijk net zoals moeder onder de 1,60 meter blijven.

Eergisteren, vier dagen na de aanslag van de Japanners op Pearl Harbor, hebben Italië en Duitsland Amerika de oorlog verklaard. Op de radio, op school en thuis is er al veel over gesproken. Inmiddels is ook bekend dat bij die aanslag meer dan tweeduizend Amerikaanse soldaten omkwamen en meer dan duizend gewond raakten.

Toch speelt de muziekband deze avond net zo vrolijk als de vorige zaterdag wanneer Dave bij het Danspaleis aankomt.

Op de houten buitenmuren heeft een kunstenaar een dansende man en vrouw geschilderd, op een met muziekbalken versierde roze achtergrond.

Boven het danspaar is met zwierige, blauwe krulletters de naam van het gebouw geschreven. Niet te missen dus voor vreemden, die meestal met de bus hiernaartoe komen. Er staan ook deze avond maar een paar auto's naast het Danspaleis geparkeerd.

Het is al aardig druk binnen, minstens tachtig man, schat Dave zo in. Op het podium voor in de zaal speelt het orkestje: een pianist, een trompettist en een saxofonist. De muzikanten dragen allemaal een keurig zwart pak, een wit overhemd en een rode vlinderdas. Links en rechts van hen zorgt een palm in een grote houten ton voor een groen accent.

Vlak bij de paarse zijwanden staan ronde tafeltjes met caféstoelen eromheen. Op elk tafelblad branden kaarsen in goudkleurige kandelaars. Overal kringelt sigarettenrook omhoog.

Op de dansvloer in het midden wordt al volop de foxtrot gedanst.

Dave loopt naar de bar meteen rechts naast de ingang. Hij groet de blanke eigenaar en zijn zwarte medewerker en bestelt een cola.

Zijn boezemvriend Joey staat met een sigaret in zijn hand aan het eind van de bar met een paar andere jongens te pra-

ten. Dave speelde al met hem toen ze nog peuters waren. Nu delen ze een passie voor honkbal.

‘Kijk, wie hebben we daar.’ Joey, die bijna een kop groter is dan Dave en blond krullend haar en grote, blauwe ogen heeft, duwt met zijn vuist tegen de schouder van Dave. Omdat Joey beresterk is, moet Dave zich even schrap zetten om zijn evenwicht niet te verliezen. Ach, Joey bedoelt het goed. Al kent hij zijn eigen kracht niet altijd. Zo sloeg hij op zijn dertiende twee tanden uit de mond van zijn vader tijdens een vriendschappelijke bokspartij. Als Joey’s vader erover vertelt, is dat altijd met een schaterlach. Dan zie je het gat in zijn gebit nog beter.

De oorlog met Japan en Duitsland is ook hier het gespreksonderwerp.

‘Tjee, wat hebben die Jappen een vergissing gemaakt om de strijd met ons aan te gaan,’ zegt Joey.

‘Ach, we hakken die kleine gele mannetjes zo in de pan,’ zegt Danny, een jongen met een bruine leren cowboyhoed op.

‘Pas maar op als de Jappen de oorlog winnen, dan eten we alleen nog maar rijst en vissenkoppen,’ grapt Joey.

‘Gelukkig maar dat ze met die spleetogen niet goed kunnen schieten,’ beweert Danny.

‘Amigo, waar haal jij die onzin vandaan? Als Japanners slechte ogen zouden hebben, waren er niet zo veel doden en gewonden in Pearl Harbor gevallen,’ zegt Gustavo, een jongen van Mexicaanse afkomst. Hij heeft in het Danspaleis altijd dezelfde knalgele blouse aan, bedrukt met groene palmbladeren en rode papegaaien.

‘Om bommen omlaag te flikkeren hoef je geen goede ogen te hebben,’ houdt Danny koppig vol.

‘Die Hitler is het grootste monster,’ vindt Dave. ‘Hij pikt het ene land na het andere in. Half Europa is al van hem.’

‘Hitler viel ons land niet aan. Dus die Japanse keizer Hirohito is nog veel erger,’ roept Danny.

Over één ding zijn de jongens het helemaal eens. Ze kunnen niet wachten tot ze achttien zijn om hun land als soldaat te dienen.

‘Ik heb me deze week al bij het leger aangemeld, maar er werd helaas naar mijn geboortebewijs gevraagd,’ vertelt Danny, die zeventien en een half is.

‘Dave en ik moeten nog anderhalf jaar geduld hebben,’ zegt Joey.

‘Ik ben van ons vieren de geluksvogel,’ glundert Gustavo. ‘Ik ben over drie weken al achttien. Ik ben zo blij dat ik een Amerikaans paspoort heb. Mijn nieuwe vaderland kan op mij rekenen. Ik knal al onze vijanden zo neer, zonder greintje medelijden.’

Hij wijst naar een meisje dat moederziel alleen aan een tafeltje zit. ‘Ik ga nu eerst die mooie blonde daar ten dans vragen.’

‘Adiós, amigo,’ zegt Dave.

‘Nou, die Mexicaanse bonenvreter heeft weinig smaak wat vrouwen betreft,’ zegt Danny als Gustavo met zijn armen wijd en zijn borst fier vooruit op het meisje afloopt. ‘Ik vind haar lelijk met die grote neus.’

Daar komt Tony aan. Een achttienjarige jongen die als peuter kinderverlamming heeft gehad. Hij loopt met krukken omdat zijn ene been een stuk korter is dan het andere. Hij draagt speciaal voor hem gemaakte schoenen. De rechter is breder en hoger dan de linker. En zijn mond staat scheef.

Hij heeft zijn vijftienjarige zusje Meghann bij zich. Een meisje met schouderlang kastanjebruin, krullend haar, lichtgroene ogen en opvallend lange wimpers. Ze draagt een rode jurk met witte stippels, en zwarte pumps. Dave kan zijn ogen niet van haar afhouden.

Joey en hij kunnen goed met haar en Tony opschieten. Ze wonen een dorp verderop en komen bijna elke zaterdag naar het Danspaleis. Hun vader, die bioloogieleraar is, brengt en

haalt hen altijd met de auto. En als Joey en Dave een honkbalwedstrijd spelen, vuurt Tony hen vaak aan. Meghann komt dan ook wel eens mee.

‘Tony, wil jij ook als soldaat vechten in het buitenland?’ wil Danny weten.

Wat een gemene vraag, denkt Dave.

Tony, die tegen de bar aanleunt, kijkt een beetje bedrukt. Alsof hij in de maling wordt genomen. En dat is natuurlijk ook zo.

‘Geef eens antwoord. Je bent toch niet doof,’ zegt Danny dreinerig.

‘Ik zou dolgraag soldaat willen worden. Ik hoop dat ze me bij het leger kunnen gebruiken. Ik ben goed in taal, wiskunde en tekenen, maar hardlopen kan ik natuurlijk niet.’

‘Natuurlijk wil het leger jou niet. Je zult ook nooit een meisje krijgen met je kreupele benen en je scheve bekkie,’ zegt Danny met een gemene grijns.

Joey kijkt geschrokken. Dave kan het niet langer aanzien.

‘Stop met dat getreiter,’ roept hij terwijl hij Danny een flinke duw geeft. Danny wankelt even. Het bier in zijn glas spat op zijn rode houthakkershemd en op zijn beige leren cowboylaarzen. Hij zet zijn glas op de bar en draait zich weer om. Hij kijkt Dave woedend aan. Zijn vuisten zijn gebald.

‘Danny, houd je koest. Niet doen,’ waarschuwt Joey, maar het is al te laat.

Pats. Boem. Danny’s vuist knalt tegen Dave’s rechteroogkas. Hij voelt een snerpende pijn. Met moeite weet hij een kreet te onderdrukken. Hij wil geen kinderachtige indruk op Meghann maken.

Joey grijpt als een echte vriend meteen in. ‘Wegwezen, hier. En vlug, ook.’

Hij pakt Danny onder zijn oksels vast en sleurt hem naar buiten.

Danny trappelt machteloos als hij bijna horizontaal over de vloer glijdt.

‘Doet het erg zeer?’ vraagt Meghann terwijl ze haar hand op Dave’s schouder legt. En het lijkt alsof de pijn door die aanraking meteen minder wordt.

‘Het valt mee,’ antwoordt hij stoer, maar hij voelt wel dat zijn oogkas volloopt met bloed.

‘Zo, die zien we vanavond niet terug,’ zegt Joey als hij zonder zijn vrachtje terugkomt.

Tony lacht zenuwachtig. ‘Dank je wel dat jullie voor mij opkwamen.’

‘Je kunt ons land ook op een andere manier dienen dan door soldaat te worden,’ zegt Dave.

‘Jij bent hartstikke slim. Er zijn in het leger vast ook baantjes voor jou,’ troost Joey hem.

‘Danny is een klier als hij een paar biertjes op heeft,’ zegt Meghann. ‘En hij mag niet eens alcohol drinken. Hij is nog lang geen eenentwintig. Kom, laten we aan een tafeltje gaan zitten.’

Een halfuur later is de pijn helemaal weg. Dave heeft in het spiegeltje van Meghann de schade opgenomen. Zijn onderooglid is helemaal donkerpaars en vanaf de binnenste ooghoek loopt er een blauwpaarse streep omlaag langs zijn neus.

Ach, het is maar bij één harde stomp gebleven. Hoogste tijd om de dansvloer op te gaan. Hij pakt Meghann bij haar hand en trekt haar mee. De band zet toevallig net ‘I’m In The Mood For Love’ in, een liedje dat Dave al vaak op zijn mondharmonica speelde.

Hij zingt het zachtjes mee.

‘I’m in the mood for love. Simply because you’re near me. Funny but when you’re near me. I’m in the mood for love.’

Hij slaat zijn armen om Meghann heen en drukt haar in een opwelling dicht tegen zich aan. Dat heeft hij nog nooit eerder met een meisje gedaan. Meghann rukt zich niet los. Integendeel, ze legt haar hoofd tegen zijn schouder aan. Dave glimlacht van oor tot oor.

Wat ruikt Meghann toch lekker naar lelietjes-van-dalen. Of zijn het vergeet-mij-nietjes? Zo goed is hij nou ook weer niet in het herkennen van bloemengeuren in parfum.

Hoe lang dansen ze nu al met elkaar? Een uur? Of misschien nog wel langer? Ook al heeft Meghann haar hoofd na een paar minuten weer rechtop gezet, hun handen hebben elkaar niet meer losgelaten. Dave heeft er af en toe een zacht kneepje in gegeven.

Hij voelt zich helemaal warm vanbinnen. Het liefst zou hij de hele nacht met haar willen dansen. De band speelt nu zulke heerlijke swingmuziek. Hij steekt zijn duim op naar de muzikanten.

De bandleider, een man van een jaar of vijftig met een smal grijszwart snorretje en een gouden voortand, lacht hartelijk naar hem. Zijn lange, dunne kastanjebruine vingers glijden zwierig over de pianotoetsen. Zijn rechtervoet wipt op de maat mee.

‘Zullen we maar weer eens naar mijn broer gaan?’

Dave schrikt op. Natuurlijk heeft Meghann gelijk dat ze aan Tony denkt die niet op muziek kan rond schuifelen. Wel jammer dat hij nu het paradijs moet verlaten.

Joey, die Tony al die tijd gezelschap hield, grijpt meteen zijn kans om een meisje ten dans te vragen.

Joey kan lang niet zo goed dansen als Dave. Toch lijkt elk meisje hier het leuk te vinden als hij haar de dansvloer opsleurt en daar malle fratsen uithaalt. Zoals wijdbeens als een clown rondhuppen. Hij heeft er ook de ideale kleren voor aan. Een zwart-witte ruitjesbroek die minstens tien centimeter te kort is, een wit overhemd met lange mouwen en rode bretels. Dave zou er zelf niet in durven lopen, maar hij vindt het Joey leuk staan.

Dave wil dolgraag verkering met Meghann. Hoe pak je dat nou aan? Zal hij haar voorstellen om met hem naar de bioscoop te gaan?

Is het wel slim om dat in het bijzijn van Tony te doen? Had hij dat niet beter kunnen vragen toen ze samen de dansvloer afliepen? Op school kan hij haar niet aanklampen. Ze volgt apart meisjesonderwijs in een ander deel van de stad.

Meghann kijkt Tony lief aan. ‘Hoe gaat ie, broer? Ik hoop dat je die rotopmerking van Danny alweer bent vergeten. Zal ik jou eens wat vertellen. Wees jij maar blij dat je nooit de wapens hoeft op te pakken voor ons land. Ik wil geen vriend die soldaat is. Dan zou ik veel te bang zijn dat hij sterft. Ik wil trouwen met een man met een gewone baan.’

Dave knippert even met zijn ogen. Nou moet hij het niet verpesten bij Meghann door te zeggen dat hij graag soldaat wil worden. Dat kan hij beter voor zich houden.

‘Nou, als jouw vriend geen soldaat mag worden, dan krijg je het nog moeilijk,’ zegt Tony. ‘Dan moet je maar alleen blijven. Of voor een gehandicapte vent zoals ik kiezen. Of voor een stokoude kerel. Ik denk dat elke gezonde jongen ons land wil verdedigen. Ons land is in gevaar, weet je nog.’

Tony kijkt Dave aan. ‘Jij wilt toch ook niets liever dan soldaat worden?’

‘O, daar houd ik me nog helemaal niet mee bezig.’

Dave voelt dat hij een rood hoofd krijgt van deze leugen. Gelukkig maar dat ze in een tamelijk donker hoekje zitten.

Als Meghann naar de wc in de hal gaat, loopt Dave haar snel achterna. Hij tikt haar vlak voor de wc-deur op haar schouder. Ze kijkt verbaasd achterom.

Zijn hart klopt in zijn keel. ‘Heb je zin om morgen of volgende week zondag met mij naar de bioscoop te gaan in de stad? Met de bus. Ik betaal alles.’

‘Mag Tony ook mee?’

Dave bijt op zijn onderlip. ‘Je broer is echt een prima vent, maar ik ga toch liever met jou alleen.’

‘Mag ik hier even over nadenken?’ zegt Meghann en ze verdwijnt in de dames-wc.

‘Knokpartijtje gehad?’ vraagt een schoolkameraad die samen met Dave de mannenruimte ernaast ingaat.

‘Ach, het ging een beetje per ongeluk,’ zegt Dave terwijl hij zijn gulp losknoopt. Op de muren om hen heen hebben jongens opgeschreven welk meisje nummer één is. De naam Meghann staat er gelukkig niet bij.

Hijzelf heeft ‘Babe Ruth’ op de achterwand neergekrabbed, geen meisje, maar zijn favoriete honkbalspeler.

Wat blijft Meghann toch lang weg. Ze staat sinds ze met roodgestifte lippen van de wc af kwam almaar met een vriendin bij de bar te kletsen. Af en toe kijken ze allebei zijn kant uit.

Tony praat aan één stuk door tegen Dave, terwijl hij altijd beweert dat hij naar het Danspaleis komt om naar de mooie muziek te luisteren. Zojuist had hij het over de Japanse keizer Hirohito die in 1932 aan een moordaanslag ontkwam. Nee, de dader was geen Japanner, maar een man uit Korea. Nu heeft hij het over president Roosevelt, die net zoals hijzelf kinderverlamming kreeg.

‘Tjee, dat wist ik niet,’ zegt Dave.

‘Het is echt waar. Mijn vader hoorde het van iemand die voor de president werkt. Roosevelt zit vaak in een rolstoel en heeft net als ik krukken. Helaas zien we daar nooit een foto van. Ik denk dat hij een sterke indruk wil maken op zijn volk. En dat begrijp ik aan de ene kant ook wel. Aan de andere kant vind ik het jammer dat nu bijna niemand weet dat je met een handicap de hoogste baas van ons land kunt worden.’

Ha, daar komt Meghann eindelijk aan. Ze gaat tegenover Dave zitten en legt haar beide onderarmen gekruist op tafel. Ze kijkt hem recht in de ogen. Ze zwijgt even. En dan zegt ze opeens: ‘Ik ga volgende week zondag met je mee.’

Ze doet het, ze doet het, jubelt Dave in zichzelf.

‘Wat ga jij allemaal met Dave uitspoken, zus?’

‘Jij hoeft niet alles precies te weten, nieuwsgierige broer.’

Grappig dat ze elkaar met broer en zus aanspreken. Dat doen Ann en hij nooit.

‘Ik kom er wel achter wat jullie van plan zijn,’ zegt Tony tegen Dave. ‘Meghann vertelt me altijd alles.’

‘O, dat denkt hij maar. Ik heb veel geheimen voor hem,’ plaagt Meghann.

Joey is uitgeraasd en schuift met zijn danspartner aan hun tafeltje aan.

‘Zullen we nog maar eens?’ zegt Dave tegen Meghann terwijl hij met zijn hoofd naar de dansvloer wijst. Ze staat met een op. Hij is terug in het paradijs.

Na een halfuur houdt het orkest een pauze. De bandleider stapt met een glas bier in zijn ene hand en een brandende sigaret in zijn andere naar Dave toe. ‘Heb jij over een kwartiertje zin om op je mondharmonica een partijtje met ons mee te blazen? Alweer een tijdje geleden dat je dit deed.’

Natuurlijk heeft Dave zijn platte, zilverkleurige instrumentje bij zich. Thuis zit het altijd keurig opgeborgen in een houten doosje dat met een rode, glanzende stof is bekleed. Nu haalt hij het zo uit zijn borstzak tevoorschijn.

Natuurlijk wil hij niets liever dan op het podium indruk maken op Meghann. Maar is het niet raar dat hij met een blauw oog tussen de muzikanten gaat staan? Ach, wat kan het hem ook schelen.

Als de muzikanten hun instrumenten weer laten klinken, speelt hij hartstochtelijk mee. Hij kent de nummers allemaal, zoals ‘You Made Me Love You’ en ‘Memphis Blues’.

De bandleider tokkelt nu met zijn rechterhand de eerste noten van ‘Somebody Loves Me’ op de pianotoetsen. Hij steekt zijn linkerwijsvinger als een pistool in de richting van Dave. De trompettist en de saxofonist begrijpen dit teken meteen. Ze halen het mondstuk van hun instrument tussen hun lippen vandaan. Dave mag zijn eerste solo geven. Hij aarzelt even. Durft hij dat wel?

De bandleider knikt zo bemoedigend naar hem dat hij opeens vleugels lijkt te krijgen.

Hij blaast vol vuur tegen de in keurige vakjes verdeelde houten voorkant van zijn instrument. Hij wisselt dat af met heftige zuigbewegingen. Hij gebruikt zijn beide handen voor speciale geluidseffecten. Zoals je stem ook anders klinkt als je je handen om je mond vouwt. Af en toe doet hij zijn ogen dicht om nog meer in de muziek op te gaan.

Na afloop maakt de bandleider een weids armgebaar in de richting van Dave. Een paar mensen beginnen te klappen en al gauw klinkt er een loeihard applaus.

Joey klapt met zijn handen hoog boven zijn hoofd. Meghann zwaait naar hem. Tony steekt twee duimen op.

Dave buigt voorover. Zoals toneelspelers aan het eind van een voorstelling doen. Dat zijn oog door al dat blazen en zui-gen weer pijn doet, maakt hem niets uit.

Een week later bestelt Dave na de film rozenbottelthee voor Meghann en cola voor zichzelf, twee grote ijscoupes en een schaalje met bonbons. Hij is maandag na school meteen al op zoek gegaan naar een romantische tent in de buurt van de bioscoop. Deze salon in een straat met palmbomen leek hem het meest geschikt. Er zijn hier aparte zitjes met rode stoffen bankjes aan weerszijden van een tafel. Tussen elk zitje staat een met bloemen beschilderde houten wand. Er hangen rood-geel-blauwe glas-in-loodlampen aan het plafond. Nooit eerder was hij in zo'n chique salon. Hij is bewust naast Meghann gaan zitten in plaats van tegenover haar.

Tijdens de film legde hij zijn hand op de hare. Ze liet het toe. Zou ze dat vaker met een jongen hebben gedaan? Alleen het idee al maakt hem razend jaloers. Nu durft hij dat intieme gebaar niet meer te maken. In het donker van een bioscoop doe je zoiets toch makkelijker.

Meghann raakt maar niet uitgepraat over de film *Ziegfeld Girl* die zij zagen, over drie jonge vrouwen die zingen en dan-

sen in een beroemde show in New York. Zelf had hij liever naar *Suspicion* van Alfred Hitchcock gewild, over een vrouw die denkt dat haar man haar wil vermoorden. Hij was bang dat Meghann die film te griezelig zou vinden.

'Ik was wel eens jaloers op musicalsterren, maar deze film laat zien dat hun leven niet alleen maar rozengeur en manes-schijn is,' zegt Meghann.

Hij knikt afwezig ja terwijl hij zijn laatste hap ijs naar bin-nen werkt.

Hij moet maar eens duidelijk worden, haar laten weten dat hij serieuze plannen met haar heeft. Hij jaagt er niet voor niets vanmiddag bijna al zijn spaargeld doorheen. Geld dat hij zelf verdiende door gras te maaien bij de dokter in zijn dorp en schoenen te poetsen in de stad.

Niet meer nadenken nu. Gewoon als een echte vent recht op zijn doel afgaan.

Verdorie, zijn handen beginnen opeens te trillen. Hij ver-stopt ze gauw onder de tafel.

'Meghann. Jij bent het eerste meisje op wie ik...'

Hij wil het woord verliefd gebruiken, maar slikt dat toch in. Is dat woord niet meer iets voor meisjes? Stom dat hij dit nu pas bedenkt. Hij begint opnieuw. 'Ik wil je iets vragen...'

Nu moet je als een kerel doorbijten, zegt hij tegen zichzelf.

Hij haalt diep adem. 'Ik... ik wil je vragen of... of je verke-ring met me wilt... Ik vind jou namelijk erg leuk.'

O, hij heeft het helemaal verpest. Waarom stotterde hij nou? En waarom heeft hij dat rare woord *namelijk* toch ge-bruikt?

Meghann trekt de wafel uit het roze ijsbergje, likt de punt schoon en zet hem weer terug. Daarna pakt ze het papieren groen-rood gestreepte parasolletje uit de andere bol ijs. Ze laat het een werveldans maken door het houten stokje rond te draaien.

Ze lacht verlegen naar hem. Nu vindt hij haar nog mooier dan anders. En wat heeft ze toch lieve sproetjes rond haar neus.

‘Ik vond het geweldig dat je Tony verdedigde toen Danny hem pestte. Ik kwam Danny afgelopen week nog tegen in de stad. Hij deed net alsof hij me niet zag.’

Ze aait hem met de rug van haar hand over zijn wang. ‘Je oog ziet er al beter uit.’

‘Ik vroeg je iets. Weet je het nog?’

‘Ja, hoor. Ik heb het er al met Tony over gehad. Ik vermoedde al zoiets. Tony mag jou graag. Weet je wat hij zei over jou? Dave is mooi vanbuiten en vanbinnen.’

Er valt een stilte. Het parasolletje blijft ronddansen. Zou Meghann ook zenuwachtig zijn?

Dave weet niet wat hij moet zeggen. Hij perst zijn lippen op elkaar. Zijn mond is kurkdroog, maar hij durft geen cola te drinken uit angst dat Meghann dan ziet dat zijn hand bibbert. Hij staart naar een oude dame met een grote lichtblauwe hoed. Ze loopt voorzichtig met een stok over het gangpad tussen de zitjes.

Hij draait zich weer om en kijkt Meghann met opgetrokken wenkbrauwen aan.

Dan verbreekt Meghann de stilte.

‘Mijn antwoord op jouw vraag is ja.’

Hoort hij het goed? Hij kan het bijna niet geloven. Houdt ze hem niet voor de gek?

‘Dus we hebben nu verkering?’

‘Ja.’ Het lijkt wel alsof ze haar ja-woord gaf voor een huwelijk. Zover is het natuurlijk nog lang niet. ‘Zeker weten?’

Ze knikt.

Hij kan zich niet meer inhouden. ‘Mag ik je een kus geven?’

Ze buigt haar hoofd naar hem toe, met haar lippen vooruitgestoken.

HOOFDSTUK 4

Heerlijk dat Meghann net zoals hij van wandelen houdt. Veel goedkoper ook dan uitgaan in de stad. Als Dave op zondag geen honkbalwedstrijd heeft, lopen ze samen over een wit palmenstrand of trekken ze de bergen in.

Ze hebben ook al heel wat af gezoend. En elkaar gestreeld met kleren aan. Verder wil Meghann niet gaan. En Dave snapt dat. Hij is allang blij dat ze van haar ouders alleen met hem op stap mag.

Ze rusten nu na vele kilometers klimmen en dalen uit. Meghann heeft het bruine, geruite kledingstuk dat ze altijd meeneemt uitgespreid onder een reusachtige eik. De vorige keer kerfde Dave met zijn zakmes een hart met een schuine pijl erdoor in de stam van deze boom. Linksonder heeft hij zijn voornaam gezet, rechtsboven bij de punt van het liefdeswapen de hare. Hij kon dat in alle rust doen omdat Meghann toen in slaap was gevallen.

Dat hij dolgraag wil vechten voor zijn land heeft hij haar sinds de aanval op Pearl Harbor drie maanden geleden nog steeds niet durven te vertellen. Joey hield ook zijn mond.

Ze hebben tot vijf minuten geleden nog liggen zoenen. Meghann is weer rechtop gaan zitten omdat ze last had van een bij. Zo kan ze dat insect beter met een opgevouwen krant wegwapperen.

Ze heeft hem zojuist verteld dat ze onderwijzeres wil wor-

den. En dat haar vader dit toejuicht, net zoals haar moeder die kleuterjuf is.

Ze begon er zelf over. Dave durfde haar nooit te vragen naar haar toekomstplannen. Hij was bang dan ze dan ook naar de zijne zou informeren. Nu kijkt ze hem nieuwsgierig aan. ‘Wat wil jij later eigenlijk worden?’

‘Ik ga als ik de school heb afgemaakt eerst in een fabriek werken tot ik achttien ben. Enne... uhhh... Daarna wil ik soldaat worden.’

Meghann's mond valt open. ‘Nee, toch? Dat meen je niet? De oudste broer van mijn vader sneuvelde in 1918 op het slagveld in Frankrijk. Mijn vader was stapeldol op hem. Hij heeft zoveel van hem geleerd toen hij klein was. Vissen, met pijl en boog schieten, paardrijden. Als hij over hem praat, krijgt hij nog altijd tranen in zijn ogen. Hij zegt dat hij elke dag nog aan hem denkt.’

Haar lippen beginnen te bibberen. Haar ogen worden vochtig. ‘Heb jij wel eens een boek gelezen over die rotoorlog?’

Dave schudt met zijn hoofd. Hij is niet zo'n boekenlezer. Alleen als het moet van school of als zijn buurman hem een goed boek aanbeveelt, dan leest hij er een.

‘Nou, ik las er wel over. Op ongeveer elke bladzijde ging het over doden en gewonden. Ik werd er misselijk van. Afgeschoten neuzen en zo. Darmen die buiten het lichaam hangen. Afgerukte benen en armen. Echt waar. Waarom wil je toch zo graag soldaat worden?’ Meghann kijkt hem aan met paniek in haar ogen. ‘Je kunt toch dienst weigeren of je laten afkeuren. Dan lieg je gewoon dat je altijd rugpijn hebt.’

Is Meghann gek geworden? Jokken over zijn gezondheid? Hoe verzint ze het?

‘We kunnen die Japanse keizer Hirohito en die Italiaanse leider Mussolini en die Duitse rotzak Hitler toch niet hun gang laten gaan? Ze vallen zomaar andere landen aan. Hitler heeft bijna heel Europa veroverd. Hij is daarnaast ook nog

een jodenhater. Ga maar eens met mijn joodse buurman Job praten die in Nederland is geboren.

Joden mogen in zijn vaderland niet meer naar een park, een zwembad, bioscoop, bibliotheek of dierentuin. En in de laatste brief van zijn zuster staat dat ze nu ook niet meer mogen reizen binnen Nederland. Dus zij kan niet meer bij haar broer op bezoek en andersom.

Het is één grote rotzooi in de wereld. Het moet weer vrede worden, overal. Ik wil niets liever dan mensen helpen om weer in alle rust te kunnen leven. Ik wil een betere toekomst. Voor iedereen.’

Er klinkt geronk van een vliegtuig. Wat valt daar nou omhoog? Het lijkt wel een poppetje dat met lijnen vastzit aan een grote, witte, opbollende doek. ‘Een parachutist. De eerste keer dat ik die in het echt zie,’ roept Dave.

‘Ik zou het niet durven. Jij wel?’ vraagt Meghann.

‘Geef mij maar een gewone sport als honkbal. En zo'n sprong zal hartstikke duur zijn,’ zegt Dave.

Waar hadden ze het ook alweer over? O ja, hij weet het weer.

‘Je hoeft echt niet bang te zijn als ik soldaat word. We hebben nu veel betere wapens dan tijdens de vorige oorlog. De techniek is zo vooruitgegaan. En ik ben nu al een uitstekende schutter. Joey en ik hebben elkaar beloofd om zij aan zij te vechten. Nou, met zo'n sterke beer naast me kan mij niet veel gebeuren.’

Wat heeft hij nou weer gezegd? Dat Joey hem moet beschermen? ‘En ik ben zelf ook behoorlijk gespierd.’ Hij pakt haar hand en knijpt er zo hard in dat Meghann het uitschreeuwt. ‘Au, au. Hou op. Ik geloof wel dat je sterk bent.’

Hij laat gauw weer los.

Meghann schudt haar hand heen en weer. ‘Pfff. Dat deed echt zeer. Nooit meer doen, hoor.’

‘Ik beloof het,’ zegt Dave die er nu al spijt van heeft. ‘Sorry.’

‘Wat zijn jongens en mannen toch onnozel wat oorlog voe-

ren betreft. Denk je nou echt dat Joey en jou weinig kan gebeuren?’

‘Nou ja. Honderd procent zekerheid dat je de oorlog overleeft, krijgt niemand. Het is ook niet honderd procent zeker dat jij er over een paar jaar nog bent.’

‘Dat vind ik nou echt een domme vergelijking. Op het slagveld loop je veel meer risico.’

‘Maak je nou niet druk over de toekomst. Ik kan pas over vijftien maanden in dienst. Wie weet is het dan allang weer vrede in de wereld. En zo niet, dan wil ik je wel één ding beloven. Ik kom als de oorlog voorbij is meteen naar huis. En dan kies ik voor een gewoon beroep. Politieagent of sportleraar, daar ben ik nog niet uit. Afgesproken.’

Er rolt een traan uit haar oog. En nog een. ‘Ik kan je nu al niet meer missen. Ik wil niet dat je doodgaat. Ik wil niet dat je verminkt raakt.’

Dave lacht. ‘Ik ben dat ook niet van plan.’

Hij duwt haar omver. ‘Die bij is vertrokken. Ik ga je tranen wegzoenen.’

1943

HOOFDSTUK 5

In de gang staat een donkerbruine plunjezak klaar. Die heeft moeder van een oud gordijn gemaakt. Er zitten allemaal spullen van Dave in.

Het wachten duurde lang. Nu is het dan zover. Dave en Joey, net achttien geworden, zijn allebei goedgekeurd voor het leger. Ze moesten al hun kleren uittrekken. De arts drukte met twee handen op hun buik, trommelde met twee wijsvingers op hun borstkas en rug en gluurde met behulp van een houten stokje in hun keel. Hij kneep ook nog in hun ballen, terwijl zij op hun handrug moesten blazen.

Hij kon geen enkele ziekte ontdekken. Ze hebben ook geen platvoeten. Ook dan word je afgekeurd. En ze zijn niet kleurenblind. Ze konden uit een houten bak met gekleurde bolletjes wol een rood en een groen bolletje tevoorschijn toveren. Dave stak ze zo triomfantelijk in de lucht dat de dokter nuchter zei: ‘Nou, nou. Zo moeilijk is dat niet, jongeman. Bijna iedereen kan dat. Je krijgt straks veel lastiger klussen, kan ik je wel verklappen.’

Morgen vertrekken Joey en hij naar een legerkamp in Californië, honderdtachtig kilometer van huis. Jazeker, Amerika is ook in 1943 nog steeds bezig om het grootste en beste leger ter wereld op te bouwen. Op veel plekken in hun land zijn nu kampen waar duizenden jongemannen leren hoe je de vijand moet verslaan. Amerikaanse en Engelse soldaten joegen de